

Nr 21.

Av herr **Siljeström**, om ändring av gällande bestämmelser rörande gäldandet av viss ersättning till ägodelningsnämndemän.

I 21 kap. 12 § lagen om delning av jord å landet stadgas, att för resa till och från det ställe, där ägodelningsrätten sammanträder, så ock för uppehållet vid rätten skola ägodelningsdomaren och ägodelningsnämndemännen njuta ersättning enligt gällande resereglemente, och skall denna ersättning gäldas till ägodelningsdomaren av allmänna medel och till ägodelningsnämndemännen av sakägarna.

Beträffande frågan om gäldande av förevarande kostnader yttrade lantmäteristyrelsen på sin tid: Det torde vara påtagligt, att övervakandet och ledningen av jorddelningen är att anse såsom en statsuppgift och att staten även har intresse av att befrämja genomförandet av ägoregleringar. Om man därför i det allmännas intresse stadgar, att viss eller vissa frågor alltid skola göras till föremål för prövning av ägodelningsrätt, synes staten ock böra åtaga sig kostnaderna härför. I dessa fall bör staten ersätta såväl ordföranden som nämndemännen. I andra fall åter synes en lämplig ordning vinnas, om statsverket gäldar ersättningen till ordföranden och kostnaden för nämndemännen stannar på sakägarna. — I en inom justitiedepartementet upprättad prememoria anmärktes, att det givetvis måste anses önskvärt att kostnaderna för skiftesdomstolarnas verksamhet helt övertoges av staten, helst då mål, vilka för det dåvarande tillhörde allmän domstols upptagande, i ej obetydlig utsträckning vore avsedda att överflyttas till ägodelningsrätterna, men att det emellertid under rådande förhållanden knappast syntes tillrådligt att gå längre än enligt förslaget vore avsett.

Av denna redogörelse för vad som förekommit under förarbetena till oförmälda lagstadgande framgår, att man redan då starkt lutade åt den uppfattningen, att uppehållet av ägodelningsrätternas verksamhet vore ett statsintresse och att följaktligen gäldandet av kostnaderna därför borde ankomma å statsverket. Man ansåge sig emellertid ej mogen för att då taga steget fullt ut, utan man stannade vid en halvmesyra.

Erfarenheten visar, att den ordning, som sålunda nu gäller, icke förstås av allmänheten, och särskilt gäller detta i de ganska talrika fall, då av ägodelningsrätt handläggas mål av ren tvistemåls karaktär som tidigare handlades inför allmän domstol. Än mera oegentligt framträder angivna tudelning av kostnaderna för ägodelningsrätten, sedan i anledning av riks-

dagens skrivelse Kungl. Maj:t förklarar sig ämna framlägga förslag om traktamentsersättning till nämndemän för tjänstgöring vid tingssammanträden.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag föreslå,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning rörande sådan ändring av 21 kap. 12 § lagen om delning av jord på landet, att ersättning till ägodelningsnämndemännen för inställelse vid ägodelningsrätten skall i likhet med ersättningen till ägodelningsdomaren gäldas av allmänna medel.

Stockholm den 14 januari 1944.

Gösta Siljeström.